

گزارش خبری

آموزش و پرورش درباره تأثیر قطعی معدل در کنکور نظر کارشناسی می‌دهد

وزیر آموزش و پرورش درباره تأثیر قطعی معدل در کنکور گفت: این موضوع مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است و آموزش و پرورش صرفاً نظرات کارشناسی خود را بیان می‌کند. علیرضا کاظمی روز شنبه در آیین کارمیداشست روز دانشجو اظهار کرد: دانشجو به لحاظ نوع تفکری که بر جامعه دانشگاهی کشور حاکم بوده، به طور طبیعی باعث شده در همه عرصه‌ها طایه‌دار باشد. وی با بیان اینکه دانشگاه‌های کشور همواره کانون تحول در همه ادوار تاریخ بوده‌اند، افزود: در دوران جنگ نیز دانشجویان کشور را به این نقطه رساندند. وزیر آموزش و پرورش خاطرنشان کرد: اگر امروز ماوهاره به فضا یرتاب می‌کنیم و به این نقطه از علم رسیده‌ایم، به دلیل خون شهدا و دانشجویان است. کاظمی با تأکید بر اینکه کانون توجه و تحول در کشور دانشگاه‌ها هستند، خطاب به دانشجویان اظهار کرد: شما میراث‌دار دانشجویان گذشته‌اید و باید روحیه ظلم‌ستیزی و استکبارستیزی داشته باشید. **دانشجویان به جز مطالبه‌گری باید برنامه داشته باشند**

وی بر لزوم حس مسئولیت‌پذیری دانشجویان تربیت دبیری اشاره کرد و گفت: شما باید حساس باشید که نظام تعلیم و تربیت به کدام سو می‌رود، شما به جز مطالبه‌گری باید برنامه داشته و کمک‌حال ما باشید. وزیر آموزش و پرورش گفت: امروز ما دچار انباشتی از مسائل مزمن هستیم که طی ۴۵ سال مشکلات انباشت شده است و همه مسئولان کشور مسئول هستند. کاظمی با تأکید بر اینکه مشکلات جامعه را با گذر در شهر و جامعه درمی‌یابیم، ادامه داد: آموزش و پرورش دچار بی‌توجهی و رنج بسیار است و حل آن در رفح نگاهی است که آن را کوچک‌انگاری می‌کند، چراکه آسیب‌های اجتماعی مشکلات خانوادگی و بسیاری از مسائل دیگر، همه در جامعه‌های است که نظام تعلیم و تربیت آن ساده‌انگاری شده است. وی با بیان اینکه ساده‌انگاری نظام تعلیم و تربیت نته‌ای است که باید جدی گرفته شود، یادآور شد: این در حالی است که سخت‌ترین کار ممکن تربیت است. تربیت لطیف است و معلمی موفق می‌شود که با هر دانش‌آموز به شیوه خود رفتار کند. وزیر آموزش و پرورش اظهار کرد: از آموزش و پرورش‌ی که دچار مشکلات بوده و هرگز ثبات و هم‌گرایی نداشته است چه انتظاری دارید؟ آموزش در دو مسیر گذار مجلس شورای اسلامی و دولت آسیب می‌بیند و سیاست‌زدگی مشکل آموزش ماست. کاظمی با بیان اینکه باید چارچوبی تدوین کنیم تا سدی در برابر آموزش و پرورش سیاست‌زده باشد، افزود: بسیاری از مشکلات شما دانشجویان در دست من نیست، بنده مسئول پیگیری آنها هستم. وی با تأکید بر اینکه مسئولیت دانشجویان در محیط دانشگاه باید افزایش یابد، تصریح کرد: کیفیت‌بخشی به آموزش در دانشگاه باید مهم‌ترین مسئله ما باشد. در راه تحقق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش همین امر باید باشد. وزیر آموزش و پرورش خطاب به دانشجویان بیان کرد: حفظ و حراست از شعور معلم را باید در نظر بگیریم، شما باید در حفظ شئون یک معلم و سبک زندگی الگو باشید. بنابراین تلاش کنید در شئون معلمی یک الگو باشید. کاظمی خطاب به مسئولان دانشگاه توضیح داد: دانشجویان فرزندان ما و معلمان زینده کشور هستند. حالا این افراد ممکن است خطا نیز انجام دهند. باید با نگاه پدرانه با آنها برخورد کرد و تا حد امکان غدغه‌های قرار گرفته و ۱۲ کارگروه در این رابطه تعریف شده است داد: فضای کنشگری اجتماعی را باید باز کنید. همواره تأکید کرده‌ام بهترین موقعیت‌های تربیتی همین موقعیت دانشجویی است. وزیر آموزش و پرورش خطاب به رئیس دانشگاه رجایی گفت: برای ارتقای کیفیت آموزش دانشگاه باید مشکلات دانشجویان حل شود و این مسئله باید در رأس امور دانشگاه قرار گیرد. کاظمی با اشاره به اینکه سند تحول باید طبق نقشه راهی که تدوین شده اجرا شود، بیان کرد: برای دستیابی به این مهم یک برنامه کاربردی دقیق نیز در کانون اقدامات قرار گرفته و ۱۲ کارگروه در این رابطه تعریف شده است که سه کارگروه با ریاست بنده برگزار می‌شود بنابراین می‌توانیم از میان شما (دانشجویان) نیز یک نماینده در کارگروه ارتقا و کیفیت‌بخشی داشته باشیم. وی در پاسخ به یکی از غدغه‌های دانشجویان درباره ارتقای مدارس دولتی هم توضیح داد: ارتقای مدارس دولتی جزء مسئولیت‌های ماست و تحقق این امر در گرو کاهش تنوع و تکثر سایر مدارس است. وزیر آموزش و پرورش درباره تأثیر قطعی معدل در کنکور توضیح داد: تأثیر قطعی معدل مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است. ما صرفاً نظر کارشناسی خود را بیان می‌کنیم و در این موضوع مجلس و آموزش و پرورش تصمیم‌گیرنده هستند. کاظمی درباره شرایط سنی ورود به دانشگاه فرهنگیان گفت: اقتضات سنی برای ورود به دانشگاه‌های فرهنگیان و رجایی لازم است. وی درباره احداث پارک‌های علم و فناوری در این دانشگاه گفت: حتما باید چنین اتفاقی بیفتد.

موضوع تغییر نام در ایران چند سالی است که با برخی اخبار و حواشی همراه است و برخی انگاره‌های اشتباه هم درباره آن شکل گرفته است. در این یادداشت حقوقی و براساس شاهد مثال‌هایی از فرایند حقوقی در ایران، تلاش می‌کنیم توضیح دهیم که فرایند قانونی تغییر نام چگونه انجام می‌شود.

در جوامع بشری، بخش اعظمی از هویت اشخاص به نام آنها پیوند خورده است. نام، معرف شخصیت و وجه تمایز افراد جامعه از یکدیگر است. به این صورت، برگزیدن و داراشدن از نامی شایسته و نیکو از حقوق طبیعی هر انسانی است که پا به صحنه زندگی می‌گذارد.

شعبه ۱۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران در دادنامه قطعی شماره ۵۰۰۳۰۲ - ۱۳۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۲۷ معتقد است: نام هر شخص، جزء حقوق وابسته به شخصیت او محسوب می‌شود که دربردارنده ویژگی‌ها و ممیزات او از دیگر اشخاص و تشکیل‌دهنده بخشی از حقوق مدنی در اجتماع و انتخاب آن متناسب با روحیات فرد باعث تبلور و رشد روانی می‌شود. براساس موازین شرعی، عرفی و حتی قانونی، والدین به عنوان صاحبان حق نام‌گذاری شناخته می‌شوند.

شعبه ۱۰ دادگاه تجدیدنظر استان تهران در دادنامه قطعی شماره ۶۸۳۴ - ۱۴۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۵ معتقد است: براساس مقررات قانونی انتخاب نام از حقوق والدین است.

باین‌حال، به مرور زمان، گاه پدر و مادر و غالباً خود شخص دچار کمسست شخصیتی با نام نهاده‌شده و مندرج در اسناد سجلی می‌شوند. از سویی، مطالبه‌گری افراد جامعه برای انتخاب نام دلخواه و از سویی دیگر، ضرورت حفظ اعتبار اسناد سجلی به عنوان یک سند رسمی که منشأ مناسبات اجتماعی و آثار حقوقی متعدد و مختلف است، موجب شده است قانون‌گذار، امکان تغییر نام را با ایجاد محدودیت و اعمال شرایط و ضوابط خاصی بپذیرد.

متولی اصلی صدور اسناد سجلی (اسناد مربوط به احوال شخصیه اشخاص حقیقی) اداره ثبت احوال است و تغییر نام، به طور مستقیم و غیرمستقیم به این مرجع دولتی کره خورده است. تغییر نام در اداره ثبت احوال، به طور کلی از دو طریق رخ می‌دهد: ۱- هیئت حل اختلاف، ۲- صدور مجوز از طرف کمیته تغییر نام استان (لازم به ذکر است که علاوه بر سازوکارهای پیش‌بینی‌شده از طریق اداره ثبت احوال، امکان تغییر نام از طریق مراجعه مستقیم به محاکم دادگستری با رعایت شرایط و قیودی میسر است). در اینجا، به طور خلاصه با رویکرد کاربردی‌بودن موارد امکان تغییر نام در هر یک از طرق ترسیم‌شده در اداره ثبت احوال می‌پردازیم:

بخش اول: مهم‌ترین مصادیق اصلاح و تغییر نام از طریق هیئت حل اختلاف اداره ثبت احوال:

۱- نام‌هایی که موجب هتک حیثیت مقدسات اسلامی می‌شود و در تعارض با ارزش‌ها و اعتقادات اسلامی است.
۲- عناوین با واژه‌هایی که مقام یا منصب یا میزان تحصیلات

نگاهی به فرایند قانونی تغییر نام در ایران

پیچیدگی‌های تغییر نام در ایران

کسی را نشان می‌دهد.

۳- القاب و نام‌های زنده و مستهجن که فاقد ویژگی نام و معنای مناسب باشند یا معرّف صفات مذموم و مغایر با ارزش‌های انسانی و منزلت اجتماعی است.

۴- نام‌های نامتناسب و مغایر با جنسیت اشخاص.
خاطرنشان می‌شود که این بند، خارج از موضوع تغییر نام پس از تغییر جنسیت است. براساس رای وحدت رویه شماره ۵۰۴ هیئت عمومی دیوان عالی کشور مورخ ۱۳۶۶/۰۲/۱۰، مرجع صالح رسیدگی به درخواست تغییر نام به جهت تغییر جنسیت از حیث ذکر به اثاث یا برعکس، از مسائلی است که واجد آثار حقوقی بوده و نیازمند اظهار نظر قضائی است؛ بنابراین رسیدگی به آن از صلاحیت هیئت حل اختلاف اداره ثبت احوال خارج و در صلاحیت محاکم دادگستری است.

۵- حذف کلمات زائد از نام اشخاص مشروط به مناسب‌بودن بخش باقی‌مانده.

۶- حذف واژه‌های «عبد» و «غلام» از نام معصومان (ع) بلاشکال خواهد بود، اما از اسامی و صفات الهی مجاز نیست.

۷- تصحیح نام افراد از نظر اشتباه‌های نگارشی و غلط‌های املائی.

به‌این‌ترتیب، از منظر حقوقی و قضائی، نخستین مسئله اساسی در تغییر نام فعلی، آن است که مشخص شود نام متقاضی جزء نام‌های ممنوع است یا غیرممنوع. مطابق با تبصره‌های یک و دو ماده ۲۰ قانون ثبت احوال، انتخاب نام‌هایی که موجب هتک حیثیت مقدسات اسلامی می‌شود و همچنین انتخاب عناوین و القاب و نام‌های زنده و مستهجن یا نامتناسب با جنس ممنوع است. تشخیص نام‌های ممنوع با شورای عالی ثبت احوال است و این شورا نمونه‌های آن را تعیین و به سازمان اعلام می‌کند. بنابراین به اختصار می‌توان گفت: «نامی که دارای مغایرت و در تضاد آشکار با ارزش‌های بنیادین جامعه و هنجارهای اجتماعی باشد، نام ممنوع است». هیئت عمومی دیوان عالی کشور در رای وحدت رویه شماره ۲ مورخ ۱۳۶۲/۰۲/۲۱ اجمالاً ابراز کرده است: «تبصره ۴ ماده ۳ قانون ثبت احوال، ناظر به اعطای اختیار به هیئت حل اختلاف برای تغییر نام‌های ممنوع است و رسیدگی به دیگر دعایو مربوط به نام اشخاص در صلاحیت عام محاکم عمومی دادگستری است». در این راستا، هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در رای وحدت رویه شماره ۱۷۴۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۸ بر این تقسیم‌بندی مجدداً تأکید کرد. بنابراین تغییر نام ممنوع از طریق مراجعه به هیئت حل اختلاف اداره ثبت احوال میسر است و تغییر نام، از مسیر محاکم دادگستری صرفاً برای نام‌های غیرممنوع انجام می‌شود.

بخش دوم: مهم‌ترین مصادیق تغییر نام از طریق صدور مجوز از طرف کمیته تغییر نام استان:

۱- تغییر نام‌هایی که فراوانی آنها در کل کشور در ۱۰ساله اخیر کمتر از فراوانی نام انتخابی (مناسب) باشد. ملاک اخذ فراوانی ۱۰ساله، آمار پایگاه اطلاعات جمعیت کشور است.

۲- الحاق یا اضافه‌کردن یک واژه یا نام به اول یا آخر نام. مانند: امیر به حسین به صورت «امیرحسین» یا امین به محمد به صورت «محمد امین» (شعبه ۱۵ دادگاه عمومی حقوقی شیراز به موجب دادنامه شماره ۲۰۹ - ۱۴۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۰ معتقد است: الحاق یا اضافه‌کردن یک واژه یا نام به اول یا آخر نام یا حذف از آن در صلاحیت کمیسیون تغییر نام است و شعبه ۱۲ دیوان عالی کشور با تأیید این استدلال، ادامه رسیدگی تغییر نام را به کمیسیون تغییر نام ثبت احوال استان فارس محول کرد).

۳- حذف یک واژه یا نام از اول یا آخر نام مشروط بر آنکه نام باقی مانده مناسب باشد. مانند: حذف قربان از قربانعلی.

۴- حذف اسامی ماه‌های قمری از نام افراد مانند: حذف شعبان از شعبانعلی.

۵- تغییر اسامی ماه‌های قمری مانند صفر و رجب.

۶- تغییر نام افراد هم‌نام در یک خانواده نظیر خواهران و برادران اعم از تنی یا ناتنی و همچنین هم‌نامی با ناپدری و نامادری.

۷- تغییر نام‌هایی که در صورت اصلی، بخشی از یک نام مرکب مذهبی بوده، به صورت مرکب آن یا یک نام مناسب دیگر از ساده یا مرکب. مانند تغییر اکبر به علی‌اکبر.

۸- تغییر نام‌هایی که در هنگام نوشتن یا تلفظ معنای نامناسبی به ذهن متبادر کنند، مانند عشرت، کرم، خرم.

۹- تغییر نام نامناسب در عرف محلی یا گویش‌های ایرانی یا نامی که معمولاً برای جنس دیگری انتخاب می‌شود، مانند عزیز و اشرف.

۱۰- تغییر نام در مواردی که نام و نام خانوادگی اشخاص در بین بستگان و خویشاوندان تکرار شده و برابر مستندات ابرازی برای متقاضی مشکلاتی را ایجاد کرده باشد. مانند هم‌نامی پسرعمو با پسرعمو یا برادرزاده با عمو.

۱۱- تغییر هر نام به نام دینی و مذهبی که متقاضی به آن اشتهاز دارد. مانند شللا به فاطمه. ملاک اشتهاز متقاضی به نام درخواستی ارائه استشهاد محلی و مدارک موقق است. اما تغییر نام مذهبی به نام دیگر خارج از صلاحیت کمیته تغییر نام ثبت احوال است و فقط در محاکم قابلیت رسیدگی دارد (شعبه ۳۵ دادگاه عمومی حقوقی اصفهان در دادنامه شماره ۵۸۹ - ۱۴۰۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۹ ابراز کرده است: داشتن نام مناسب منطبق با ذوق و علاقه از حقوق طبیعی هر فرد است و اینکه بروز دوگانگی نام موجب عسر و حرج را در زمینه زندگی فرد فراهم می‌آورد و دادگاه باید با مدنظر قراردادن اوضاع و احوال حاکم بر زندگی شخصی و اجتماعی افراد حتی‌المقدور با تفسیر گراکشا از قانون و درک شرایط روحی متقاضی زمینه انتخاب و تغییر نام را میسر کند، به استناد ماده ۴ قانون ثبت احوال. ماده ۹۹۵ قانون مدنی و با مدنظر قراردادن مفاد بند ۱ ماده ۸ کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۱۹۸۹ درباره فراهم‌کردن زمینه داشتن نام دلخواه حکم به تغییر نام از «محمد مهدی» به «میلاد» در سند سجلی متعلق به خواهان با حفظ دیگر مشخصات سجلی صادر کرده است.

خبر

آثارروانی انتشار اخبار خودکشی

ایستنا: پژوهش‌ها نشان داده‌اند نحوه پوشش اخبار خودکشی می‌تواند نقش بسزایی در تغییر رفتارهای افراد مستعد خودکشی ایفا کند؛ به‌طوری‌که از یک سو، انتشار این اخبار می‌تواند به افزایش احساس ناامیدی و تقویت افکار خودکشی در برخی افراد منجر شود و از سوی دیگر، در صورتی که به‌طور مسئولانه و بادقت منتشر شوند، می‌توانند آگاهی‌رسانی کرده و افراد را به سمت دریافت کمک‌های روانی هدایت کنند. بر همین اساس، همواره نگرانی‌هایی از تأثیرات منفی انتشار اخبار خودکشی وجود داشته است. در همین راستا نیز وزارت بهداشت دستورالعمل جدیدی برای مدیریت این نوع اخبار به رسانه‌ها ابلاغ کرده است. دکتر محمدرضا شالبافان، مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت،

جزئیات این دستورالعمل را تشریح کرده و بر اهمیت نقش رسانه‌ها در کاهش آسیب‌های روانی ناشی از انتشار اخبار خودکشی تأکید و از این موضوع به عنوان یک کام مهم در مدیریت آسیب‌های روانی در جامعه یاد کرد. او با تأکید بر اینکه این دستورالعمل سومین ویرایش دستورالعمل مدیریت اخبار خودکشی در رسانه است، گفت: دستورالعمل جدید که توسط دفتر سلامت روانی اجتماعی وزارت بهداشت تدوین و ابلاغ شده است، به‌ویژه در زمینه توجه به فضای مجازی و رسانه‌های غیررسمی، تفاوت‌هایی با دستورالعمل‌های قبلی دارد. شالبافان با اشاره به تأثیرات منفی انتشار و نقل اخبار خودکشی بر افکار خودکشی در جامعه و تأکید سازمان جهانی بهداشت بر این موضوع افزود: سازمان جهانی بهداشت چندی پیش اقدام به تدوین دستورالعمل جدیدی در این زمینه کرد که نسبت به دستورالعمل‌های قبلی ویژگی‌های برجسته‌ای داشت و از جمله آنها می‌توان به توجه ویژه به انتشار اخبار در فضای مجازی اشاره کرد، درحالی‌که در دستورالعمل‌های قبلی، بر انتشار اخبار در رسانه‌های رسمی تأکید شده بود. دستورالعمل جدید وزارت بهداشت نیز با الهام از دستورالعمل سازمان بهداشت جهانی درباره پیشگیری از خودکشی و با هدف کاهش پیامدهای منفی گزارش اخبار خودکشی و افزایش تأثیرات مثبت رسانه‌ها تدوین شده است. او گفت: در سال‌های اخیر در سراسر دنیا از جمله ایران، بسیاری از اخبار نه از رسانه‌های رسمی، بلکه از رسانه‌های غیررسمی و توسط افراد در فضای مجازی منتشر می‌شود. در دستورالعمل جدید تأکید ویژه‌ای صورت گرفته بر مواردی که باید در فضاهای مجازی به آنها پرداخت که با انتشار گسترده و رسمی این دستورالعمل می‌توان در این زمینه پیشرفت داشت. او افزود: در این دستورالعمل، مثال‌هایی مطرح شده در مورد اینکه یک خبر درباره خودکشی اگر به شیوه نامناسب منتشر شود، چه اثری داشته و چنانچه به صورت استاندارد منتشر شود چه تأثیری در پی خواهد داشت.

جدول ۴۹۳۶ طرح: بیژن گورانی

۶		۴	۱	۵	
			۳		
	۴		۸	۶	۹
		۱		۷	۴
		۳		۷	
	۳		۷		۶

سودوکو سخت ۳۹۳۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

حل سودوکو ۳۹۳۱

۸	۱	۷	۵	۲	۴	۹	۶	۳
۹	۳	۵	۶	۱	۷	۲	۴	۸
۲	۶	۴	۸	۱	۵	۳	۶	۷
۶	۴	۸	۷	۳	۱	۵	۳	۹
۷	۹	۱	۳	۵	۶	۲	۸	۴
۵	۳	۴	۸	۹	۶	۱	۷	۲
۱	۷	۲	۸	۹	۵	۳	۴	۶
۳	۸	۹	۳	۶	۲	۱	۷	۵
۴	۵	۶	۱	۷	۳	۸	۹	۲

۸	۳	۵	۳	۱	۷	۹	۲	۶
۶	۹	۴	۳	۲	۷	۱	۸	۵
۱	۷	۶	۸	۹	۴	۵	۳	۲
۵	۳	۱	۶	۲	۳	۱	۹	۷
۴	۳	۱	۲	۹	۷	۸	۶	۵
۷	۶	۹	۱	۵	۳	۸	۳	۲
۴	۵	۱	۳	۲	۶	۳	۷	۹
۹	۷	۶	۳	۴	۵	۲	۸	۱
۸	۳	۴	۷	۹	۱	۵	۶	۲

حل جدول ۴۹۳۵

۱۵	۱۲	۱۱	۱۲	۱۱	۹	۸	۲	۵	۳	۲	۱	
م	ج	م	ر	ک	ف	ا	ک	ا	ل	ا	غ	
ر	ز	م	ر	ف	ت	ا	ب	ب	ی	ن	ش	
ا	ب	د	ی	ت	ا	ز	ی	د	ن	ت	ا	
ت	ر	س	ا	ن	ک	ب	ا	ش	و	ی	م	
ب	س	ا	ن	ا	ت	م	ا	م	ج	ت	ا	
ش	ا	د	ی	م	د	ز	ک	م	ر	ا	ر	
ن	ا	ی	ت	ن	ا	ا	ا	ه	و	ا	ق	
ه	ن	د	ی	م	د	ر	س	ج	س	ا	ب	
ا	ه	ا	ر	ی	س	ر	ی	ه	ش	س	ت	
ن	ت	س	ا	ن	ت	ی	م	ا	ل	ا	ت	
ز	ا	ک	م	ن	ا	ا	ا	ش	ن	ا	و	
س	م	ت	ر	ق	ه	ا	ر	ی	ا	ن	ا	
و	ر	م	ی	ش	ل	ک	ز	ی	ن	ش	ب	
ف	ع	ا	ت	ا	ک	ی	د	ف	ت	و	ا	
ش	ا	ه	ا	ی	ن	ت	ا	ج	ه	ک	ر	ب

افقی:

۱- شیشه ایمنی - از گل‌های زیبای آپارتمانی
۲- کمک- ترس نامعقول- درسی که به دانش‌آموزان آموزش نویسندگی می‌دهد
۳- بیشتر- خوراک قتاری- ششم ۴- دکاوت- هدف- خیز برداشتن ۵- رمانی نوشته شارلوت مری ماتیسن- تألیف‌کننده- جای بند در کمر شلوار- یازده ۶- پایانی- پایه و اساس- آداب و رسوم ۷- سمیع- رودی در مرز روسیه و چین- خدایی ۸- از معروف‌ترین نستعلیق‌نویسان قرن نهم و دهم ایران ۹- ویرانی- دختر رنج‌کشیده رمان بیبویابن- از لوازم خانگی سازی ۱۰- از علویان مبارز که در کوفه ضد حکومت بنی‌امیه قیام کرد- جلوه- قلعه ۱۱- از خواهران برونته- پاک و منزّه- آبگیر- حرف همراهی ۱۲- نوعی کاغذ نامرغوب- رنگ سیاه- امر به یاقتن ۱۳- پاکدامنی- کرم کدو- قاضی ۱۴- نوعی طرح لباس زنانه- مفصل لولایی دست و پا- حرکت و جنبش ۱۵- غذای دریایی خوشمزه بوشهری- از رشته‌های ورزش قایقرانی

عمودی:

۱- لباس عزا بر تن دارد- آلومی با آواز علی رستمیان ۲- میت را با آن شست‌وشو می‌دهند- گلی زیبا- واحد فروش گردو ۳- موجب احساس نشاط در بدن می‌شود- نام دیوی در شاهنامه- ذرات ریز تشکیل‌دهنده سنگ ۴- کامیون ارتشی- طرف صحبت- کاروان ۵- مرطوب- مستقبل ۶- گرما- از اسباب تدخین- هنر دفاع شخصی تایلندی ۷- وصف‌کننده- وارونه- عیب و عار ۸- پیکار- زاده‌شده- قلب این حیوان در سر آن